

Handläggare
Emilia Hammer
018- 727 43 20

Datum
2018-09-07

Darienummer
2018-003496- AD

Till miljö- och hälsoskyddsnämndens
sammanträde den 27 september 2018

Yttrande över handlingsprogram för Gottsunda/Valsätra

Remiss från kommunstyrelsen , dnr. 2018-3496 Remisstid: 30 augusti 2018

Förslag till beslut:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslås besluta

att överlämna bifogat yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har i handlingsplanen blivit utsedd tillsammans med plan- och byggnadsnämnden och räddningsnämnden som ansvarig över aktiviteten *kommunen ska genomföra tillsyn inom ramen för sin myndighetsutövning i större utsträckning*.

Nämnden genomför en aktiv tillsyn inom Gottsunda-/Valsätraområdet. Utifrån ambitionerna i handlingsplanen kommer nämnden fortsätta prioritera insatser och tillsynsaktiviteter i området, samt utveckla hur tillsynen görs för att få större effekt. Under hösten 2018 kommer nämnden att till exempel genomföra uppsökande bostadstillsyn i de större hyresfastigheterna i området.

Yttrandet lyfter även fram att det är viktigt med tidiga kontakter i planeringen av förskolor och skolmiljöer och att den kompetens som finns kring miljöfrågorna på miljöförvaltningen samt att utemiljön och hur miljöfrågorna hanteras i den kommande utbyggnaden av Gottsunda/Valsätra är viktigt även för den sociala hållbarheten.

Ärendet

I översiktsplanen från 2016 beskrivs Gottsunda-/Valsätraområdet som en viktig del i staden med planerad utveckling till en av kommunens stadsnoder. I den fysiska utvecklingen ligger fokus på att bidra till ökad trygghet och trivsel, en sammanhängande stad och stadsdel, stadsliv och ökad samhällelig närvaro.

I 2017 års rapport från Polismyndigheten utpekas Gottsunda-/ Valsätraområdet som ett särskilt utsatt område, vilket kännetecknas av en allmän obenägenhet att delta i rättsprocessen, där systematiska hot och våldshandlingar mot vittnen, målsägare och anmälare kan förekomma.

Handlingsplan Gottsunda/Valsätra ska användas för att samordna det kortsiktiga och det långsiktiga arbetet för ett socialt hållbart Gottsunda/Valsätra. Handlingsplanen innefattar mål med arbetet, förslag på åtgärder och insatser på kort sikt för att hantera nuläget och påbörja förändringsarbetet samt förslag på åtgärder och insatser på längre sikt för att ställa om mot målsättningar 2030.

Mål och aktiviteter har formulerats utifrån en aktuell lägesbild och utifrån aktuell kunskap för ett framgångsrikt arbete för att minska segregation, ökad trygghet och genomföra brottsförebyggande insatser i området.

Det finns fem fokusområden; hållbar livsmiljö och trivsel, trygghet, barn och ungas uppväxtvillkor, arbete, delaktivitet. För att uppnå målen har det tagits fram aktiviteter under respektive fokusområde.

Under det första fokusområdet, hållbar livsmiljö och trivsel är miljö- och hälsoskydds nämnden utsedd som huvudansvarig tillsammans med plan- och byggnadsnämnden och RÅN för aktiviteten *kommunen ska genomföra tillsyn inom ramen för sin myndighetsutövning i större utsträckning*.

Under fokusområde, barn och ungas uppväxtvillkor, finns aktiviteten *att ta fram en plan för långsiktig lokalisering, inriktning och storlek för Gottsundaskolan* som kommunstyrelsen, plan- och byggnadsnämnden och utbildningsnämnden står som ansvariga för.

Anna Nilsson
miljödirektör

Bilagor

Bilaga 1: Yttrande över handlingsprogram för Gottsunda/Valsätra

Handläggare
Emilia Hammer
018- 727 43 20

Datum
2018-09-27

Diarienummer
2018-003496- AD

Kommunstyrelsen

Yttrande över handlingsprogram för Gottsunda/Valsätra

Remiss från kommunstyrelsen , dnr. 2018-3496 Remisstid: 30 augusti 2018

Miljö- och hälsoskyddsnämnden välkomnar förslaget på handlingsplan för Gottsunda/Valsätra och vill framföra följande gällande handlingsplanen och nämndens uppdrag.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har i handlingsplanen blivit utsedd tillsammans med plan- och byggnadsnämnden och räddningsnämnden som ansvarig över aktiviteten *kommunen ska genomföra tillsyn inom ramen för sin myndighetsutövning i större utsträckning*. Aktiviteterna i handlingsplanen löper under 2018-2020. Aktiviteten som nämnden är utsedd att genomföra är tidssatt till 2018.

Nämnden genomför i dag aktiv tillsyn i området i huvudsak inom hälsoskyddstillsyn, livsmedelstillsyn och tillsyn över serveringstillstånd, försäljning av tobak, folköl, receptfria läkemedel och e-cigarett. Tillsynen utgår från de prioriteringar som de olika lagstiftningarna som nämnden har tillsynsansvar inom anger. Tillsynen är avgiftsfinansierad och som regel risk- och behovsbaserad, dvs. verksamheter med större behov pga. högre risker eller förväntade avvikelser får mer tillsyn.

Hälsoskyddstillsyn

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver regelbunden tillsyn av fastighetsägare som äger flerbostadshus med fler än 20 lägenheter. Syftet är att kontrollera att fastighetsägarna uppfyller gällande miljölagstiftning. En stor del av tillsynen är händelsestyrd utifrån de klagomål på inomhusmiljön i bostäder som kommer in till nämnden.

För att utveckla tillsynen genomförde nämnden under 2016 ett projekt med uppsökande tillsyn av bostäder i bl.a. Gottsunda/Valsätra. Det innebär tillsyn som riktar sig direkt till lägenhetsinnehavare för att kontrollera deras inomhusmiljö istället för att rikta sig till fastighetsägaren. Bakgrunden till projektet var att fördelningen av antalet klagomål på inomhusmiljö som kommit in till nämnden skiljde sig åt mellan olika bostadsområden. Det kom relativt få klagomål från Gottsunda. Nämnden ville undersöka om det gick att se någon skillnad på inomhusmiljön i olika bostadsområden och om antalet klagomål som kommit in från olika områden motsvarade den faktiska situationen i området. Projektet finansierades med kommunbidrag.

De avvikelser som noterades vid inspektionerna var framför allt att hyresgästerna upplevde att det är för kallt i lägenheten på vintern och att varmvattentemperaturen var för låg. Avvikelsena var flest i Gottsunda. Det var även fler i Gottsunda som inte kände till när de kan vända sig till miljöförvaltningen. Slutsatsen från projektet var att andelen klagomål från ett område inte kan anses återspegla den faktiska situationen utan att antalet klagomål även beror på hur väl de boende känner till sina rättigheter och att de kan vända sig till miljöförvaltningen vid problem.

Eftersom miljö- och hälsoskyddsnämnden strävar efter att resurserna ska användas där de bäst behövs kommer förvaltningen arbeta vidare med att aktivt försöka nå ut till alla invånare så att de som är i behov av hjälp får det. Arbets sättet med förebyggande bostadsinspektioner är därför tänkt att bli en del av den ordinarie bostadstillsynen. Under hösten 2018 kommer miljö- och hälsoskyddsnämnden fortsätta med uppsökande bostadstillsyn i Gottsunda/Valsåtra.

Livsmedelstillsyn

Livsmedelstillsynen utgår från Livsmedelsverkets rådgivande modell för riskklassning. Denna modell innebär att varje livsmedelsverksamhet tilldelas kontrolltid utefter risken med verksamheten. Hanteras t.ex. råa oförpackade livsmedel får verksamheten mer kontrolltid än en verksamhet som endast hanterar förpackade livsmedel.

Om miljöförvaltningen får in klagomål som t.ex. misstänkta matförgiftningar görs extra kontroller på dessa verksamheter. Ingen statistik har tagits fram för att kartlägga om det finns skillnader mellan olika delar av Uppsala, om fler eller färre klagomål kommer in från ett visst område. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att fler klagomål kopplade till matförgiftningar skulle komma in om uppmaningen att kontakta förvaltningen även finns att ta del av på andra språk än svenska.

Övrig tillsyn

Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn över serveringstillstånd, försäljning av tobak, folköl, receptfria läkemedel och e-cigarett är behovsbaserad och erfarenhetsbaserad. Det finns två tillståndshavare av alkohol i Gottsunda-/Valsåtraområdet som har årliga tillsynsbesök. Nästkommande tillsynsbesök kommer ske under hösten 2018.

Miljöförvaltningen medverkade i en särskild tillsynsinsats mot återförsäljare av tobak under november 2017, det var en del av en insats som polisen initierat.

Fortsatta tillsynsinsatser

Sammanfattningsvis genomför nämnden en aktiv tillsyn inom Gottsunda-/Valsåtraområdet. Utifrån ambitionerna i handlingsplanen kommer nämnden fortsätta prioritera insatser och tillsynsaktiviteter i området, samt utveckla hur tillsynen görs för att få större effekt. Under hösten 2018 kommer nämnden att t.ex. genomföra uppsökande bostadstillsyn i de större hyresfastigheterna i området.

Omfattningen av tillsynen regleras däremot i flera fall av lagstiftningen som nämnden har att förhålla sig till. Det är därför inte alltid möjligt för nämnden att öka omfattningen av tillsyn

om det inte motsvaras av ett tydligt behov pga. ökade risker eller avvikelser i verksamheterna. Det skulle även innebära konsekvenser i form av avgifter för verksamhetsutövarna som måste kunna motiveras.

Nämnden föreslår därför att aktiviteten *kommunen ska genomföra tillsyn inom ramen för sin myndighetsutövning i större utsträckning*, kompletteras med att tillsynen ska genomföras på ett sätt som når ut till fler personer. Det skulle till exempel öka möjligheten att nå ut till fler personer om informationsmaterial om myndighetens tillsynsområden finns på fler språk. Nämnden har hittills översatt flera informationsblad för fordonsverkstäder till arabiska och materialet om bostadstillsynen har översatts till fem andra språk än svenska.

Barn och ungas uppväxtvillkor

När det gäller fokusområdet, barn och ungas uppväxtvillkor, finns aktiviteten *att ta fram en plan för långsiktig lokalisering, inriktning och storlek för Gottsundaskolan*. Eftersom skolor och förskolor är anmälningspliktiga enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd är miljö- och hälsoskyddsnämnden delaktig i processen när en ny skola startas. Det är både inomhusmiljön med ventilation, ytor och materialval som kontrolleras så väl som skolgårdens friyta. Miljöfrågor som luft och buller på platsen är speciellt viktiga faktorer för att barn och unga ska kunna utvecklas och må bra i skolmiljön. Därför anser nämnden att det är viktigt med tidiga kontakter i planeringen av förskolor och skolmiljöer och att kompetensen som finns kring miljöfrågorna på förvaltningen tas till vara i planeringsprocessen av de här miljöerna.

Utemiljöerna är viktiga för den sociala hållbarheten

Förutom tillsyn så bidrar miljö- och hälsoskyddsnämnden som remissinstans i plan- och bygglovsprocessen. För att skapa en hållbar livsmiljö och trivsel inom Gottsunda-Valsätra är det viktigt att även den fysiska miljön är hållbar. Hur närnaturens värden ska bevaras och stärkas, vart fördröjning och rening av dagvatten ska ske och hur buller och luftkvalitetet påverkas av en kommande utbyggnad av området är centrala frågor som behöver klargöras i den fortsatta planprocessen och som påverkar även den sociala hållbarheten.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Bengt Fladvad
ordförande

Susanna Nordström
sekreterare